

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 98/2010-51

Ústavný súd Slovenskej republiky neverejnou zasadnutím 11. novembra 2010 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka v konaní o sťažnosti Ing. F. L., CSc., B., zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava I, Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava II a Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v trestnom konaní vedenom pod ČVS: ORP-770/OEK-B2-2009-TM takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. F. L., CSc., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava I a Okresného riaditeľstva Policajného

zboru Bratislava II v trestnom konaní vedenom pod ČVS: ORP-770/OEK-B2-2009-TM porušené bolo.

2. Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-770/OEK-B2-2009-TM p r i k a z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. Ing. F. L., CSc., p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Bratislava I p o v i n n é vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Ing. F. L., CSc., p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré je Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Bratislava II p o v i n n é vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Bratislava I a Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Bratislava II s ú p o v i n n é spoločne a nerozdielne nahradiť Ing. F. L., CSc., trovy konania v sume 292,38 € (slovom dvestodevät'desiatdva eur a tridsaťosem centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. S. J., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. decembra 2009 doručená s'ťažnosť Ing. F. L., CSc., B. (ďalej len „s'ťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava I (ďalej len „OR PZ I“), Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava II (ďalej len „OR PZ II“) a Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v trestnom konaní vedenom pod ČVS: ORP-770/OEK-B2-2009-TM.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že „proti sťažovateľovi ako obvinenému na základe Uznesení o začatí trestného stíhania obvineného zo dňa 09. 11. 2004 a zo dňa 18. 07. 2005, ktoré boli vydané OR PZ v Bratislave I pod ČVS: ORP-1398/OEK-B1-2002... je vedené trestné stíhanie... v súčasnosti... pred Okresným riaditeľstvom v Bratislave II pod ČVS: ORP-770/OEK-B2-2009-TM“.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza «15. 06. 2009... požiadal vyšetrovateľa o ukončenie vyšetrovania... Pretože vyšetrovateľ na tento návrh nijak nereagoval, sťažovateľ podal... 25. 9. 2009 generálnemu prokurátorovi sťažnosť na prietahy v prípravnom trestnom konaní ČVS: ORP-770/OEK-B2-2009-TM vedenom na Úrade justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva PZ, Odbore justičnej polície... Bratislava...

Dňa 30. 09. 2009 Generálna prokuratúra SR doručila sťažovateľovi oznámenie o odstúpení sťažnosti na prietahy v konaní Krajskej prokuratúre Bratislava. V predmetnom oznámení nebolo Generálnou prokuratúrou zaujaté žiadne stanovisko k sťažnosti sťažovateľa na prietahy v konaní.

Dňa 08. 10. 2009 bolo sťažovateľovi doručené vyrozumienie Krajskej prokuratúry Bratislava o vyhodnotení podnetu sťažovateľa zo dňa 25. 09. 2009 ako podnetu na preskúmanie zákonnosti postupu prokurátora a vyšetrovateľa, ktorým sa Krajská prokuratúra Bratislava bude zaoberať a sťažovateľa písomne informovať.

Od tohto času uplynuli už dva mesiace, pričom sťažovateľ do dňa podania tejto sťažnosti neobdržal rozhodnutie vo veci sťažnosti na prietahy v trestnom konaní, ktoré sú evidentné, nakoľko trestné stíhanie pred orgánmi činnými v trestnom konaní prebieha už od roku 2002 resp. voči sťažovateľovi ako obvinenému od roku 2004. Z uvedeného je evidentné, že lehoty stanovené zákonom č. 301/2005 Z. z. „Trestný poriadok“ pre prípravné konanie t. j. pre skončenie vyšetrovania a skráteného vyšetrovania boli niekoľko násobne prekročené. Popísaným konaním Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave I a v Bratislave II, ako i konaním Generálnej prokuratúry SR dochádza k neprimeraným prietahom v trestnom konaní, ktoré nielenže predstavujú porušenie ústavou priznaného práva ale zároveň jednej zo základných zásad trestného konania.».

Podľa sťažovateľa „Vyššie popísaným konaním Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave I a v súčasnosti Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave II, ako aj konaním Generálnej prokuratúry SR dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote bez zbytočných prieťahov garantovaného čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...

V trestnej veci sťažovateľa sa napádané konanie, ktoré sa aj po 9 rokoch od začatia trestného stíhania a takmer šiestich rokoch od vznesenia obvinenia sťažovateľovi nachádza v prípravnom konaní, nebolo v ňom vykonané žiadne dokazovanie a teda z uvedeného je odôvodnené predpokladať, že predmetná trestná vec nebude v dohľadnej dobe v prípravnom konaní ukončená či už podaním obžaloby resp. iným prípustným rozhodnutím v prípravnom konaní, napríklad zastavením trestného stíhania.“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vo veci rozhodol týmto nálehom:

„Základné práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bolo porušené postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave I, Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave II a Generálnej prokuratúry SR v prípravnom trestnom konaní, ktoré je dnes vedené pod ČVS: ORP-770/OEK-B2-2009-TM.

Ústavný súd prikazuje Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru v Bratislave II a Generálnej prokuratúre SR, aby v prípravnom trestnom konaní, ktoré je dnes vedené pod ČVS: ORP-770/OEK-B2-2009-TM konali bez zbytočných prieťahov v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi Ing. F. L., CSc. primerané finančné zadosťučinenie v sume 20.000,- € (slovom: Dvadsať tisíc EUR), ktoré mu je Okresné Riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave I povinné zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi Ing. F. L., CSc. primerané finančné zadosťučinenie v sume 20.000,- € (slovom dvadsaťtisíc eur), ktoré mu je Generálna

prokuratúra Slovenskej republiky povinná zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi Ing. F. L., CSc. náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 292,38 EUR, ktorá je splatná do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. S. J. vedený vo...“

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti, v ktorej namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom OR PZ I a OR PZ II v trestnom konaní vedenom pod ČVS: ORP-770/OEK-B2-2009-TM, prijal na ďalšie konanie uznesením č. k. I. ÚS 98/2010-14 z 31. marca 2010. Vo zvyšnej časti sťažnosť sťažovateľa odmietol.

K prijatej sťažnosti sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadrili: OR PZ I listom sp. zn. ORP-BA1-VO-376-1/2010 z 21. apríla 2010, Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave (ďalej len „KR PZ“) listom sp. zn. KRP-VO-337/2010 z 5. mája 2010 a prostredníctvom KR PZ sa vyjadril riaditeľ OR PZ II listom sp. zn. ORP-BA2-JP-329/2010 z 26. apríla 2010 a riaditeľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava IV (ďalej len „OR PZ IV“) listom sp. zn. ORP-1398/OEK-B1-2002 z 30. apríla 2010.

OR PZ I vo vyjadrení uviedlo tieto relevantné skutočnosti: „spisový materiál ČVS: ORP-1398/OEK-B1-2002 bol evidenčne vedený na tunajšom odbore justičnej polície úradu justičnej a kriminálnej polície OR PZ v Bratislave I, avšak vyšetrovanie v uvedenej veci realizoval vyšetrovateľ odboru justičnej polície úradu justičnej a kriminálnej polície OR PZ v Bratislave IV na základe rozhodnutia riaditeľa vtedajšieho Krajského úradu vyšetrovania v Bratislave vydaného pod č. p.: KUV-543-23/01-2002 zo dňa 25. 9. 2002.“

Riaditeľ OR PZ IV uviedol tieto relevantné skutočnosti: „Dňa 07. 08. 2000 bolo na Okresnú prokuratúru Bratislava II prijaté trestné oznámenie JUDr. E. G. právnej zástupkyne spoločnosti B. S. s. r. o. pre podozrenie zo spáchania trestného činu sprenevery a iných trestných činov, ktoré bolo dňa 15. 8. 2000 doplnené o ďalšie doklady. Následne

bolo trestné oznámenie odstúpené na vtedajší Okresný úrad vyšetrovania v Bratislave I, pričom dňa 21. 09. 2000 bolo na vtedajší Okresný úrad vyšetrovania v Bratislave I prijaté ďalšie doplnenie trestného oznámenia od JUDr. E. G., ktoré bolo dňa 01. 12. 2000 doplnené ďalším podaním zo strany JUDr. E. G. a doručené na vtedajší Okresný úrad vyšetrovania v Bratislave I.

Spisový materiál bol následne na základe rozhodnutia riaditeľa vtedajšieho Krajského úradu vyšetrovania v Bratislave zo dňa 25. 09. 2002 v mesiaci september 2002 doručený na vtedajší Okresný úrad vyšetrovania v Bratislave IV, ktorý odvtedy realizoval vyšetrovanie v mene Okresného riaditeľstva v Bratislave I pod ČVS:ORP-1398/OEK-B1-2002.

Vyšetrovatel' OR PZ v Bratislave IV dňa 29. 11. 2002 začal trestné stíhanie v zmysle § 160 ods. 1 Zákona č. 141/1961 Zb. pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 5 a trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 Zákona č. 140/1961 Zb., pričom dňa 9. 11. 2004 bolo vydané uznesenie podľa § 163 ods. 1 Zákona č. 141/1961 Zb., ktorým vyšetrovatel' vzniesol obvinenie Ing. F. L. CSc. pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 5 a trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 Zákona č. 140/1961 Zb., ktoré bolo v časti sprenevery prokurátorom následne zrušené. Dňa 18. 07. 2005 bolo vyšetrovateľom vydané uznesenie v zmysle § 160 ods. 1 a § 163 ods. 1 Zákona č. 141/1961 Zb., ktorým vyšetrovatel' vzniesol obvinenie Ing. F. L. CSc. pre trestný čin zneužívania informácii v obchodnom styku v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 k § 128 ods. 2, ods. 4 a pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 5 Zákona č. 140/1961.

V priebehu vyšetrovania vyšetrovatel' zabezpečoval listinné podklady v Národnom ústave tuberkulózy a respiračných chorôb B. – P. B. o projekte, ktorý mala realizovať B. S. s. r. o., I. K. a. s., K. N. M. ohľadne vysporiadania záväzku voči spol. B. S. s. r. o.. V ďalšom priebehu bol dňa 17. 02. 2006 vyšetrovateľom realizovaný výsluch obvineného Ing. L., ktorý bol doplnený dňa 22. 02. 2006, Ing. L. bol ďalej ako obvinený doložený dňa 25. 06. 2007.

Dňa 02. 12. 2002 bol v postavení poškodeného vypočutý R. H., dňa 07. 10. 2004 bol ako poškodený vypočutý Ing. L., dňa 07. 10. 2004 bol ako poškodený vypočutý O. M., ktorého výsluch bol doplnený dňa 20. 01. 2005.

Dňa 26. 10. 2004 bol ako svedok vypočutý Ing. O., dňa 02. 02. 2005 bol ako svedok vypočutý R. F., dňa 02. 02. 2005 bol ako poškodený vypočutý Ing. O., dňa 15. 07. 2005 bol

ako svedok vypočutý JUDr. B., dňa 22. 02. 2006 bola ako svedkyňa vypočutá JUDr. L., dňa 22. 01. 2007 bola ako svedkyňa vypočutá JUDr. K., dňa 17. 04. 2007 bol ako svedok vypočutý J. Š., dňa 26. 11. 2007 bol prostredníctvom dožiadania v Nitre dopočutý ako poškodený Ing. O., dňa 10. 12. 2007 bol ako poškodený dopočutý Ing. M., dňa 30. 01. 2008 bola ako svedkyňa vypočutá Ing. R., dňa 14. 2. 2008 a dňa 14. 11. 2008 bola svedkyňa vypočutá K. B., dňa 26. 02. 2008 bol prostredníctvom dožiadania v Trnave vypočutý ako svedok K. O., dňa 02. 12. 2008 bol ako svedok vypočutý prof. MUDr. K. CSc.

Predmetné trestné konanie bolo vedené na Okresnom riaditeľstve PZ v Bratislave IV, Úrade justičnej a kriminálnej polície od septembra 2002 v rámci výpomoci pre OR PZ v Bratislava I, pričom z dôvodu neustálej fluktuácie skúsených vyšetrovateľov bol spis postupne pridelovaný 5 vyšetrovateľom PZ.

Prvý vyšetrovateľ vykonával vyšetrovanie od septembra 2002 do 18. 4. 2004, druhý vyšetrovateľ od 19. 4. 2004 do 14. 6. 2005, tretí vyšetrovateľ od 15. 6. 2005 do 06. 07. 2005, štvrtý do 07. 07. 2005 do 04. 12. 2006, od 05. 12. 2006 do 12. 05. 2009 vykonával vyšetrovanie npor. Ing. M.

Vyšetrovateľ npor. Ing. Matuška okrem realizovaných výsluchov zabezpečoval listinné dôkazy a to tým, že zasielal žiadosti spoločnostiam, ktoré dodávali tovar do domu obv. Ing. F. L., teda preverovali sa doklady (faktúry), ktoré predkladali zástupcovia poškodenej spoločnosti, pričom niektoré spoločnosti už boli zrušené, teda vyšetrovateľ oslovoval správcov konkurznej podstaty, ďalej z Obchodného registra SR boli vyžiadané kópie spisu spol. B. S. s. r. o. a spol. A. s. r. o., boli zasielané do ... banky žiadosti o výpis z účtu spol. B. S. s. r. o. a doklady k sporným prevodom (výberové lístky, podpisové vzory), boli zabezpečené ďalšie doklady a to spoločenská zmluva spol. B. S. s. r. o. zo dňa 03. 05. 1995, zápisy z valných zhromaždení, zmluva o podnájme nebytových priestorov a jej dodatky, zmluva o bežnom účte č. 1481840-012/0200, podpisové vzory, výpisy z účtu č. 1481840012/0200.

Dňa 01. 04. 2008 bol na Krajskú prokuratúru v Bratislave podaný návrh na podanie obžaloby, dňa 28. 04. 2008 bol spisový materiál vrátený na doplnenie vyšetrovania, pričom vyšetrovateľ mal zabezpečiť nápravu ohľadom zabezpečených listinných dôkazov v zmysle pokynu prokurátora krajskej prokuratúry v Bratislave zo dňa 22. 04. 2008.

Dňa 05. 05. 2009 bol na ÚJKP OR PZ v Bratislave II z Okresnej prokuratúry v Bratislave II doručený trestný spis evidovaný na odbore justičnej polície úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva PZ v Bratislave I pod ČVS: ORP-1398/OEK-B1-2002 a to z dôvodu miestnej príslušnosti na základe pokynu prokurátora zo dňa 28. 04. 2009. Predmetný spis bol na ÚJKP OR PZ v Bratislave II zaevidovaný pod ČVS: ORP-770/OEK-B2-2009.

Dňa 12. 05. 2009 ÚJKP OR PZ v Bratislave IV rovnopis spisového materiálu vrátil späť na ÚJKP OR PZ v Bratislave I po dohode riaditeľov ÚJaKP, (originál sa nachádzal na Krajskej prokuratúre Bratislava) následne ÚJKP OR PZ Bratislava I zaslal rovnopis spisového materiálu na ÚJKP OR PZ Bratislava II.

Ako hlavný faktor na dĺžku konania vplývala neúmerná zaťaženosť vyšetrovateľov, ktorí museli prednostne konať predovšetkým na väzobných trestných veciach a v trestných veciach, v ktorých hrozilo premlčanie trestného stíhania. Zároveň je potrebné brať do úvahy, že každým rokom klesala v dôsledku neustálej fluktuácie prax vyšetrovateľa, pričom v priemere malo len 20 % z vyšetrovateľov prax nad 5 rokov. Z odboru ekonomickej kriminality ÚJKP OR PZ Bratislava IV za obdobie od roku 2002 do mája 2009 bolo z funkcie vyšetrovateľ z rôznych dôvodov uvoľnených cca 17 vyšetrovateľov a 3 vyšetrovatelia čakatelia, pričom tabuľkový stav je 13 vyšetrovateľov, čo je výmena skoro všetkých vyšetrovateľov oddelenia ekonomickej kriminality. V období od roku 2002 do 2004 bol tabuľkový stav 10 vyšetrovateľov, pričom v priebehu rokov 2002 – 2003 z funkcie boli uvoľnení 3 vyšetrovatelia.

Nepriaznivá personálna situácia sa prejavila aj v spisovom materiáli ČVS: ORP-1398/OEK-B1-2002, ktorý bol vo vyšetrovaní postupne pridelený 5 vyšetrovateľom. Vyšetrovateľ npor. Ing. L. M. bol vymenovaný do funkcie vyšetrovateľa 01. 08. 2006, z čoho vyplýva, že v čase pridelenia spisu mal približne ročnú prax aj s čakateľskou dobou. Vyššiu prax mali 2 vyšetrovatelia, ktorým boli pridelené náročnejšie trestné veci. Od začiatku roku 2002 do prvého polroku 2009, neboli naplnené tabuľkové miesta vyšetrovateľmi, vyšetrovanie vykonávalo priemerne 5 – 6 vyšetrovateľov a priemerná zaťaženosť vyšetrovateľa bola cca 50 spisov, podľa fluktuácie a počas roku bolo potrebné z dôvodu fluktuácie prerozdeliť cca 100 spisov. Uvedené skutočnosti spôsobovali fakt, že v tomto období sa každým rokom v priemere znižovala odbornosť vyšetrovateľov vyjadrená praxou

vo vyšetrovaní, následkom čoho vznikala situácia, že najnáročnejšie a najrozsiahlejšie vyšetrované prípady realizovali vo veľkej miere vyšetrovatelia s nízkou mierou odbornej praxe.“

Riaditeľ OR PZ II uviedol: „Na ÚJKP OR PZ v Bratislave II bol trestný spis ČVS: ORP-1398/OEK-B1-2002 odstúpený, ako už bolo vyššie uvedené, dňa 5. 5. 2009 a to cez Okresnú prokuratúru v Bratislave II. Vyšetrovateľ ÚJKP OR PZ v Bratislave II začal vo veci plniť úlohy vyplývajúce z písomného pokynu prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava II. Prvotne bol splnený pokyn prokurátora na zmenu právnej kvalifikácie skutkov, z ktorých je Ing. F. L. CSc. trestne stíhaný. Upozornenie o zmene právnej kvalifikácie bolo obvinenému zaslané dňa 4. 6. 2009. Na základe tohto procesného úkonu sa právna kvalifikácia skutkov, z ktorých je Ing. F. L. CSc. trestne stíhaný, zmenila na trestný čin zneužívanie informácií v obchodnom styku v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 k § 128 ods. 2, 4 Zákona č. 140/1961 Zb., trestný čin zneužívanie informácií v obchodnom styku podľa § 128 ods. 2, 3 Zákona č. 140/1961 Zb. a sprenevery podľa § 248 ods. 1, 4 písm. c) Zákona č. 140/1961 Zb.

V ďalšom priebehu vykonaného vyšetrovania vyšetrovateľ ÚJKP OR PZ v Bratislave II dňa 8. 9. 2009 spracoval žiadosť na obchodný register Okresného súdu Nitra, dňa 9. 9. 2009 spracoval žiadosť podľa § 3 ods. 1 Trestného poriadku, ktorú adresoval spoločnosti I. K. a. s., dňa 9. 10. 2009 obdržal správu spolu s požadovanými listinami z Okresného súdu Nitra, dňa 14. 10. 2009 obdržal správu a požadované písomnosti zo spoločnosti INA Kysuce a. s., dňa 16. 2. 2010 spracoval žiadosť do spoločnosti A. s. r. o., dňa 19. 2. 2010 predvolal svedka S. L. a J. L. - nedostavili sa na úkon, dňa 8. 3. 2010 obdržal správu a požadované písomnosti zo spoločnosti A. s. r. o., dňa 11. 3. 2010 vypočul svedka Ing. A. Z., dňa 25. 3. 2010 vypočul svedka J. L.

Na základe vyššie uvedeného počtu vyšetrovacích úkonov vykonaných vyšetrovateľom ÚJKP OR PZ v Bratislave II npor. Ing. T., s prihliadnutím na značný rozsah spisového materiálu, ktorý musel vyšetrovateľ naštudovať, ako aj na ostatné trestné spisy, ktoré má zmieňovaný vyšetrovateľ pridelené, zastávam názor, že prípravné konanie vykonávané na ÚJKP OR PZ v Bratislave II nie je poznačené zbytočnými prietahmi.

Dňa 26. 3. 2010 Ing. F. L. CSc. doložil do trestného spisu ČVS: ORP- 770/OEK-B2-2009 upovedomenie o predložení žiadosti o vykonanie dozoru nad zachovaním zákonnosti v prípravnom konaní, ktoré menovaný predložil na Okresnú prokuratúru Bratislava II. Z tohto dôvodu bol rovnopis spisu dňa 26. 3. 2010 zaslaný na Okresnú prokuratúru Bratislava II. “

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva

(ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v trestnom konaní prípravnom, na rozdiel od trestného konania súdneho, je podľa názoru ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba stíhaná na základe uznesenia o vznesení obvinenia voči nej. Právna neistota sa týka toho, či orgán činný v prípravnom konaní (spravidla vyšetrovateľ) navrhne podanie obžaloby, alebo v závislosti od výsledkov dokazovania v prípravnom konaní navrhne iný spôsob konečného rozhodnutia, napríklad zastavenie trestného stíhania.

Trestný poriadok predpokladá, že v prípravnom konaní môže dochádzať aj k priet'ahom. Preto je v Trestnom poriadku počas konania v trestnej veci s'ťažovateľa ustanovené, že obvinený a poškodený majú právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania žiadať prokurátora, aby boli odstránené priet'ahy vo vyšetrovaní alebo chyby v postupe vyšetrovateľa alebo policajného orgánu. Žiadosť nie je viazaná lehotou. Túto žiadosť, ktorú treba prokurátorovi ihneď predložiť, musí prokurátor bez meškania vybaviť. O výsledku preskúmania musí byť žiadateľ upovedomený.

K odstráneniu právnej neistoty v trestnom konaní prípravnom preto dochádza až takým rozhodnutím, ktorým sa toto konanie končí bez toho, aby pokračovalo v trestnom konaní súdnom, alebo sa vydá rozhodnutie, na základe ktorého trestné konanie prípravné právoplatne končí bez podania návrhu na obžalobu trestne stíhanej osoby.

Otázku existencie zbytočných priet'ahov v trestnom konaní prípravnom a porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) ústavný súd skúmal vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu s prihliadnutím najmä skutkovú a právnu zložitost' veci (1), správanie s'ťažovateľa (2) a postup OR PZ I a OR PZ II (3).

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že z hľadiska hodnotenia povahy veci sa oprel o všeobecnú zásadu uznávanú aj v judikatúre ESLP, podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citel'ného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí posudzovať prísnejšie (II. ÚS 32/03). Nemožno pochybovať o tom, že aj povaha predmetných závažných trestných činov si vyžaduje osobitnú starostlivosť orgánov činných v trestnom konaní a všeobecného súdu o naplnenie účelu trestného konania, čo okrem iného znamená, že orgány činné v trestnom konaní a všeobecný súd majú povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a skončená, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty účastníkov konania vrátane poškodených strán.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že trestná vec sťažovateľa nie je po právnej stránke zložitá. Iná je však situácia, pokiaľ ide o skutkovú zložitost' veci, ktorá mohla spočívať najmä v rozsiahlom dokazovaní a výsluchoch svedkov, pretože tieto úkony bolo potrebné zabezpečiť na zistenie skutočností dôležitých pre trestné konanie. Ústavný súd však konštatuje, že z dosiahnutých výsledkov nevyplýva, že by na doterajšiu dĺžku konania mala vplyv v rozhodujúcej miere iba skutková zložitost' veci najmä s ohľadom na ďalej uvedené obdobia nečinnosti, resp. obdobia neefektívnej činnosti.

2. Pri hodnotení preskúmvanej veci podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa, ústavný súd zo sťažnosti a vyšetrovacieho spisu nezistil, že by sa sťažovateľ podieľal na zbytočných priet'ahoch v konaní, a ani OR PZ I a OR PZ II nemalo k jeho správaniu námietky.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom OR PZ I a OR PZ II v napadnutých veciach.

3.1 Pokiaľ ide o postup OR PZ I v konaní vedenom pod ČVS: ORP-1398/OEK-B1-2002, predovšetkým treba konštatovať, že prípravné konanie v danej veci vo vzťahu k sťažovateľovi začalo 9. novembra 2004 (v uvedený deň bolo vznesené obvinenie proti sťažovateľovi) a vec bola vedená na OR PZ I až do 5. mája 2009, keď bol spis z dôvodu

miestnej príslušnosti odstúpený na OR PZ II. Prípravné konanie na OR PZ I trvalo teda štyri a pol roka. Ústavný súd nemohol akceptovať obranu OR PZ I založenú na tom, že úkony v uvedenej veci vykonával v rámci výpomoci vyšetrovateľ OR PZ IV. Pre konanie na ústavnom súde je pre ustálenie zodpovednosti za prípadné prieťahy v trestnom konaní rozhodujúca skutočnosť, že vec bola až do odstúpenia veci na OR PZ II pokynom prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava II z 28. apríla 2009 evidenčne vedená na OR PZ I.

Vzhľadom na skutočnosť, že ani po uplynutí štyroch a pol roka nebolo vyšetrowanie ukončené meritórnym rozhodnutím, resp. návrhom na podanie obžaloby, ústavný súd nepovažuje za potrebné dopodrobna rozoberať priebeh konania OR PZ I. V roku 2006 vyšetrovateľ vykonal iba dva výsluchy, a to 17. februára 2006 vypočul sťažovateľa a 22. februára 2006 vypočul svedkyňu L. Uznesenie o spojení vecí zo 16. februára 2006 bolo Krajskou prokuratúrou v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) zrušené 2. marca 2006 pre neopodstatnenosť. Okrem týchto úkonov vyšetrovateľ v roku 2006 už iba 8. augusta 2006 písomne požiadal o poskytnutie súčinnosti rôzne právnické a fyzické osoby. Ďalší úkon, a to výsluch svedkyne K., vykonal až 22. januára 2007. Vyšetrowateľ bol teda bezdôvodne nečinný viac ako šesť mesiacov. V roku 2007 boli okrem výsluchu piatich svedkov vyžiadané iba správy o povesti obvineného, výpis priestupkov, výpis z obchodného registra a Sociálna poisťovňa Bratislava bola požiadaná o súčinnosť. O tom, že činnosť vyšetrovateľov bola neefektívna svedčí hlavne fakt, že potom, ako bola 1. apríla 2008 vec ukončená návrhom na podanie obžaloby, spis bol z krajskej prokuratúry vrátený s pokynom na doplnenie vyšetrowania okrem iného preto, že spis je nespôsobilý na predloženie príslušnému súdu, a preto, že v spise sa namiesto originálov nachádzajú iba kópie relevantných listinných dôkazov. Keďže ani po uplynutí ďalších dvoch rokov nebolo vyšetrowanie ukončené, je zrejmé, že činnosť OR PZ I nesmerovala k odstráneniu neistoty, v ktorej sa počas celého obdobia vyšetrowania sťažovateľ nachádza.

Postup OR PZ I v uvedenej veci je potrebné podľa názoru ústavného súdu hodnotiť ak nečinnosť, ale aj ako neefektívnu činnosť, ktorá spôsobila prieťahy v konaní.

3.2 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom OR PZ II vo veci ČVS: ORP-770/OEK-B2-2009-TM a zistil, že OR PZ II začalo vo veci konať 5. mája 2009, keď mu bol doručený spis OR PZ I ČVS: ORP 1398/OEK-B1-2002 z Okresnej prokuratúry Bratislava II so záväzným pokynom na vykonanie vyšetrovacích úkonov (ďalej len „pokyn prokurátora“). Prvý úkon vykonal vyšetrovateľ 4. júna 2009, keď zmenil právnu kvalifikáciu skutku, ktorého sa mal sťažovateľ dopustiť. Následne bol vyšetrovateľ bezdôvodne 3 mesiace nečinný a až 8., 9. a 10. septembra 2010 vykonal jednoduché úkony, keď požiadal rôzne právnické osoby a fyzické osoby o predloženie dokladov. Od 15. októbra 2009, keď bol vyšetrovateľovi doručený posledný doklad, ktorý požadoval, do 16. februára 2010 nevykonal žiadny úkon. Následne 16. februára 2010 vykonal opäť iba jednoduchý úkon, keď požiadal ďalšiu právnickú osobu o súčinnosť, a to napriek tomu, že tento úkon mu bol uložený pokynom prokurátora doručeným 5. mája 2009. Takisto svedkov, ktorých mu prokurátor pokynom uložil vypočuť, predvolal na výsluch až 19. februára 2010. Je zrejmé, že OR PZ II nevykonávalo úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa spôsobom, ktorý možno označiť za postup bez priet'ahov.

Okrem uvedeného hodnotenia veci podľa troch základných kritérií ústavný súd prihliadol aj na predmet sporu (povahu veci) a jeho význam pre sťažovateľa. Z hľadiska hodnotenia povahy veci sa ústavný súd oprel o všeobecnú zásadu uznávanú aj v judikatúre ESĽP, podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citlivého zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného konania spravidla spojený, musí posudzovať prísnejšie.

V okolnostiach prípadu, keď v predmetnom trestnom konaní od vznesenia obvinenia proti sťažovateľovi uplynulo takmer 6 rokov, ústavný súd konštatoval, že OR PZ I a OR PZ II nebrali do úvahy skutočnosť, že sťažovateľ bol a je v celom priebehu trestného konania na základe pomalého postupu tohto štátneho orgánu v stave dlhodobej právnej neistoty (podobne III. ÚS 183/05).

Obranu, ktorá bola uvedená vo vyjadrení OR PZ IV, podľa ktorého podiel na vzniku priet'ahov v konaní mal veľký nápad trestnej činnosti, prípadne značná zaťaženosť

a fluktuácia vyšetrovateľov, nebolo možné akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane uviedol (pozri napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03), že nadmerné množstvo vecí, v ktorých musí štát zabezpečiť – v tomto prípade – trestné konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje orgány verejnej moci, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Skutočnosť, že OR PZ I, resp. OR PZ IV malo personálne problémy, ktoré nedokázalo alebo nemohlo riešiť, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania (v danom prípade obvineného sťažovateľa) a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť orgánu verejnej moci (v tomto prípade OR PZ I a OR PZ II), ktorý je vecne a miestne príslušný konať vo veci trestného stíhania sťažovateľa (obdobne napr. I. ÚS 156/02, II. ÚS 152/09).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom OR PZ I a OR PZ II došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd preto prikázal OR PZ II, aby v trestnej veci vedenej pod sp. zn. ČVS: ORP-770/OEK-B2-2009-TM konalo bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 citovaného článku ústavy boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Sťažovateľ sa domáhal priznania primeraného finančného zadost'učinenia v sume 40 000 €, ktoré vo svojej sťažnosti odôvodnil najmä stavom právnej neistoty počas dlhotrvajúceho prípravného trestného konania.

Pri určení sumy primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, keď priznáva spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva. Podľa názoru ústavného súdu nemožno pripustiť, aby sa takým spôsobom, aký bol zistený v tejto trestnej veci, nerešpektovali a porušovali základné práva sťažovateľa.

Ústavný súd preto na dovŕšenie ochrany porušeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru považoval za potrebné priznať sťažovateľovi aj finančné zadosťučinenie celkom v sume 1 500 €, ktoré je odôvodnené tým, že ako trestne stíhaná osoba bol vystavený účinkom trestného stíhania počas dlhšej doby (takmer 6 rokov), tak ako to je uvedené v 3. a 4. bode výroku tohto rozhodnutia. Primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € je povinné sťažovateľovi vyplatiť OR PZ I a primerané finančné zadosťučinenie v sume 500 € je povinné sťažovateľovi vyplatiť OR PZ II, a to s prihliadnutím na mieru, akou sa podieľali na vzniknutých priet'ahoch v konaní v trestnej veci sťažovateľa.

Úspešnému sťažovateľovi ústavný súd napokon podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde priznal úhradu trov konania za dva úkony právnej služby (prípravu a prevzatie zastúpenia a podanie sťažnosti) po 115,90 €, dvakrát režijný paušál po 6,95 € a k tomu 19 % daň z pridanej hodnoty, spolu teda v sume 292,38 € podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov platnej do 1. júna 2010 (ďalej len „vyhláška“), tak ako to vyjadril jeho právny zástupca v sťažnosti, pretože požadovaná suma je v súlade s vyhláškou.

Úhradu trov konania sú OR PZ I a OR PZ II povinné spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. novembra 2010